

**ХЕРСОНСЬКА МІСЬКА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
ХЕРСОНСЬКОГО РАЙОНУ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

**РОЗПОРЯДЖЕННЯ
НАЧАЛЬНИКА ХЕРСОНСЬКОЇ МІСЬКОЇ
ВІЙСЬКОВОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ХЕРСОНСЬКОГО РАЙОНУ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ
м.Херсон**

14.07.2023

№ 359р

Про затвердження Програми розвитку
та функціонування української мови
як державної в усіх сферах
суспільного життя у Херсонській
міській територіальній громаді
на 2023 – 2025 роки

З метою визначення переліку ключових напрямів виконання, а також конкретних заходів, які скеровані на консолідацію українського суспільства через мовно-культурну єдність, популяризацію української мови, культури, збереження історичної свідомості та пам'яті української нації через найширший спектр культурних, просвітницьких, інформаційних заходів у Херсонській міській територіальній громаді, підвищення загальної обізнаності, забезпечення функціонування української мови як державної в усіх сферах життя, що є важливою передумовою національної безпеки, добробуту держави та її громадян, на виконання окремого доручення начальника Херсонської обласної військової адміністрації від 10.05.2023 № 110, керуючись Законом України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», враховуючи розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.07.2019 № 596-р «Про схвалення Стратегії популяризації української мови до 2030 року «Сильна мова – успішна держава», від 19.05.2021 № 474-р «Про схвалення Концепції Державної цільової національно-культурної програми забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя на період до 2030 року», беручи до уваги Програму розвитку та функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя у Херсонській області на 2023 - 2025 роки, затверджену розпорядженням начальника обласної військової адміністрації від 11 квітня 2023 року № 159, відповідно до частини другої статті 10, статті 15 Закону України «Про правовий

режим воєнного стану» (зі змінами), Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», постанови Верховної Ради України від 03.11.2022 № 2706-ІХ «Про здійснення начальниками військових адміністрацій населених пунктів у Бериславському, Генічеському, Каховському, Скадовському, Херсонському районах Херсонської області повноважень, передбачених частиною другою статті 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», Указу Президента України від 24.02.2022 №64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» (зі змінами, затвердженими відповідними законами України) та розпорядження Президента України від 02.03.2023 № 30/2023-рп «Про призначення Р. Мрочка начальником Херсонської міської військової адміністрації Херсонського району Херсонської області», керуючись пунктом 8 частини шостої статті 15 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» (зі змінами):

1. Затвердити Програму розвитку та функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя у Херсонській міській територіальній громаді на 2023 – 2025 роки (далі – Програма, додається).

2. Керівникам виконавчих органів міської ради забезпечити виконання Програми та про результати інформувати управління культури міської ради щороку, до 08 січня.

3. Департаменту інформаційних технологій міської ради (ЗАРУБА І.) забезпечити опублікування цього розпорядження на офіційному сайті Херсонської міської ради та її виконавчих органів.

4. Організацію виконання розпорядження покласти на відповідальних виконавців Програми та заступників начальника Херсонської міської військової адміністрації, відповідно до розподілу обов'язків.

5. Контроль за виконанням цього розпорядження залишаю за собою.

Начальник Херсонської міської
військової адміністрації

Роман МРОЧКО

ЗАТВЕРДЖЕНО
Розпорядження
начальника Херсонської
міської військової
адміністрації

14.08.2023 № 359р

ПРОГРАМА
розвитку та функціонування української мови як державної в усіх сферах
суспільного життя у Херсонській міській територіальній громаді
на 2023 – 2025 роки

1. ПАСПОРТ ПРОГРАМИ

1.	Ініціатор розроблення Програми	Херсонська міська рада
2.	Назва розпорядчого документа органу виконавчої влади про розроблення Програми	Закони України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», «Про місцеве самоврядування в Україні», Указ Президента України від 31.05.2018 № 156/2018 «Про невідкладні заходи щодо зміцнення державного статусу української мови та сприяння створенню єдиного культурного простору України», Стратегія популяризації української мови до 2030 року «Сильна мова – успішна держава», схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17.07.2019 № 596-р (зі змінами)
3.	Розробник Програми	Управління культури Херсонської міської ради
	Співрозробники програми	Виконавчі органи Херсонської міської ради
4.	Відповідальні виконавці Програми	Управління культури Херсонської міської ради
	Учасники Програми	Виконавчі органи Херсонської міської ради
5.	Термін реалізації Програми	2023 – 2025 роки
6.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, всього, у тому числі:	-
6.1.	Кошти бюджету Херсонської міської	-

	територіальної громади	
6.2.	Кошти інших джерел	-

2. Визначення проблем, на розв'язання яких спрямована Програма

Програма розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя Херсонської міської територіальної громади на 2023 – 2025 роки (далі – Програма) є однією із програм освітньо - культурного розвитку громади, що розроблена відповідно до Декларації про державний суверенітет України, Декларації прав національностей України, Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», Європейської Культурної Конвенції, Указу Президента України від 31 травня 2018 року № 156/2018 «Про невідкладні заходи щодо зміцнення державного статусу української мови та сприяння створенню єдиного культурного простору України», Стратегії популяризації української мови до 2030 року «Сильна мова – успішна держава», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 липня 2019 року № 596-р (зі змінами), Програми розвитку та функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя у Херсонській області на 2023 - 2025 роки, затвердженої розпорядженням начальника обласної військової адміністрації від 11 квітня 2023 року № 159, на виконання вимог статті 10 Конституції України, яка гарантує всебічний розвиток та функціонування української мови у різноманітних сферах суспільного життя.

Українська мова – є найважливішим засобом людського спілкування, визначальним чинником і головною ознакою ідентичності української нації, безцінною скарбницею культурного надбання народу України, інструментом єднання українського суспільства, розвитку його свідомості, важливим елементом забезпечення національної безпеки та національних інтересів України. Утвердження і розвиток української мови як державної – це та стратегічна мета, без реалізації якої неможлива подальша розбудова Української держави.

В Херсонській міській територіальній громаді є потреба в подальшій активізації цілеспрямованої роботи щодо забезпечення належного використання державної мови у різних сферах життя: освіті, культурі, рекламі, закладах торгівлі, ресторанного та готельного бізнесу, громадському транспорті, засобах масової інформації, створенні цілісного українського мовно-культурного простору.

Заходи Програми передбачають передусім підтримку і розвиток чинних громадських ініціатив, популяризацію української мови, культури та історичної свідомості української нації через спектр просвітницьких, культурних, науково-практичних та інформаційних заходів.

Реалізація Програми сприятиме розширенню функцій та сфер застосування державної мови, поширенню української культури в усіх її

проявах, створенню цілісного національного інформаційно-культурного простору, формуванню патріотично налаштованого громадянського суспільства, зокрема у Програмі передбачається популяризація української мови, культури та історичної свідомості української нації через найширший спектр культурних, наукових, науково-практичних та інформаційних заходів у всіх сферах суспільного життя, що сприятиме розвитку та функціонуванню української мови в Херсонській міській територіальній громаді.

3. Мета та завдання Програми

3.1. Метою Програми є забезпечення додержання конституційних гарантій щодо всебічного розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя Херсонської міської територіальної громади, розширення сфери вживання державної мови, виховання любові, поваги, шанобливого ставлення до неї; підтримка розвитку національної культури; зміцнення державного статусу української мови; дотримання норм законів України щодо забезпечення культурно-мовних прав громадян та виконання зобов'язань України перед Радою Європи відповідно до Європейської культурної конвенції.

3.2. Основними завданнями Програми є:

3.2.1. Зміцнення статусу української мови як державної, як об'єднавчого і консолідуючого чинника в суспільстві і засобу зміцнення державної єдності України.

3.2.2. Забезпечення застосування державної мови посадовими особами місцевого самоврядування, комунальних підприємств, установ та закладів під час виконання своїх посадових обов'язків.

3.2.3. Забезпечення інформування надавачів та споживачів послуг щодо нормативного врегулювання використання державної мови в усіх сферах суспільного життя.

3.2.4. Розширення сфери застосування української мови дітьми та молоддю як невід'ємного елемента національно-патріотичного виховання.

3.2.5. Визначення та реалізація заходів, спрямованих на підтримку і популяризацію української мови.

3.2.6. Підтримання інновацій, нових знань та розвитку сучасних культурних індустрій, поліпшення якості україномовного культурного продукту.

3.2.7. Підвищення рівня володіння українською мовою педагогічними працівниками для поліпшення якості викладання предметів та дисциплін українською мовою в усіх закладах освіти.

3.2.8. Забезпечення закладів освіти підручниками та посібниками, іншою навчальною, пізнавальною і художньою літературою українською мовою.

3.2.9. Створення умов для забезпечення реалізації громадянами права на одержання інформації українською мовою, у тому числі через рекламу, розширення та захист україномовного інформаційного простору.

3.2.10. Збереження культурної спадщини як основи національної культури та розширення доступу до неї громадян.

4. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми

4.1. Державна мовна політика потребує постійного удосконалення з урахуванням потреб і викликів, що стоять перед суспільством.

Незважаючи на здобутки у розвитку і функціонуванні української мови, існує потреба в подальшій активізації цілеспрямованої роботи щодо забезпечення належного використання державної мови в різних сферах життя Херсонської міської територіальної громади, таких як: освіта, культура, спорт, туризм, торгівля, сфера побуту, громадський транспорт, реклама, повсякденне життя тощо.

4.2. Розв'язання проблеми можливе шляхом:

4.2.1. Реалізації державної політики як пріоритетного засобу розвитку української мови на території Херсонської міської територіальної громади.

4.2.2. Здійснення системи заходів щодо популяризації української мови та підтримки україномовного культурного продукту.

4.2.3. Розроблення науково-методичних основ викладання української мови, створення належних умов для стимулювання вивчення української мови мешканцями Херсонської міської територіальної громади, у тому числі представниками нацменшин.

4.2.4. Зміцнення статусу української мови як державної.

5. Результативні показники виконання заходів Програми

5.1. Виконання Програми дозволить:

5.1.1. Забезпечити практичну реалізацію статті 10 Конституції України щодо всебічного розвитку і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя.

5.1.2. Стимулювати вивчення української мови учнями, студентами та іншими мешканцями Херсонської міської територіальної громади.

5.1.3. Розширити сферу застосування української мови дітьми та молоддю як невід'ємного елемента національно-патріотичного виховання.

5.1.4. Поліпшити навчально-методичне забезпечення навчальних закладів різних типів з метою вивчення державної мови.

5.1.5. Підтримати наукові розробки, предметом дослідження яких є українська мова, література і культура, громадські ініціативи, спрямовані на популяризацію української мови.

5.1.6. Зміцнити комунікативний потенціал української мови, поліпшити мовну культуру населення, розширити функціонування української мови у всіх сферах життєдіяльності громади.

5.2. Виконання Програми забезпечить поширення функцій та сфер застосування державної мови, розвиток української культури в усіх її проявах,

формування цілісного національного інформаційно-культурного простору. Передбачені кроки сприятимуть вихованню різнобічно та гармонійно розвиненого, національно свідомого, високоосвіченого громадянина України, який буде здатний реалізувати свої права та виконувати покладені на нього Конституцією України обов'язки.

6. Термін реалізації та фінансове забезпечення Програми

6.1. Програма реалізується впродовж 3 років: 2023 – 2025 років.

6.2. Забезпечення реалізації заходів Програми здійснюватиметься за рахунок коштів бюджету Херсонської міської територіальної громади, виходячи з його фінансових можливостей та у межах призначень, передбачених бюджетом учасникам Програми на відповідний період.

6.3. Напрями діяльності та заходи Програми викладено згідно з додатком до Програми.

7. Координація та контроль за виконанням Програми

7.1. Координація заходів Програми покладається на управління культури Херсонської міської ради.

7.2. Контроль за виконанням Програми здійснюють заступники міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради та керуючий справами виконавчого комітету Херсонської міської ради, згідно з розподілом обов'язків.

7.3. Виконавці заходів Програми інформують щороку, до 08 січня, управління культури Херсонської міської ради про виконання відповідних заходів Програми.

Начальник Херсонської міської
військової адміністрації

Роман МРОЧКО

Додаток
до Програми розвитку та
функціонування української мови
як державної в усіх сферах
суспільного життя у Херсонській
міській територіальній громаді
на 2023 – 2025 роки

НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЗАХОДИ
Програми розвитку та функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя у Херсонській
міській територіальній громаді на 2023 - 2025 роки

Назва напрямку діяльності (пріоритетні завдання)	Заходи і проєкти Програми	Термін виконання заходу	Відповідальні виконавці	Очікуваний результат
1. Забезпечення дотримання вимог законодавства про державну мову в діяльності органів місцевого самоврядування	<p>1.1. Забезпечення проведення семінарів, навчань із питань підвищення рівня володіння державною мовою для посадових осіб виконавчих органів, депутатів міської ради</p> <p>1.2. Забезпечення підвищення рівня володіння державною діловою мовою посадовими особами виконавчих органів міської ради у рамках професійних програм підвищення кваліфікації</p>	2023 – 2025 роки	Управління з питань персоналу, управління освіти, секретаріат Херсонської міської ради	Підвищення кваліфікації посадових осіб органів місцевого самоврядування в частині володіння державною мовою
		2023 – 2025 роки	Виконавчі органи Херсонської міської ради	Підвищення кваліфікації посадових осіб органів місцевого самоврядування в частині володіння державною мовою

	<p>1.3. Дотримання мовного законодавства у веденні ділової документації (в т.ч. офіційно-ділового стилю спілкування) у виконавчих органах Херсонської міської ради, міських комунальних підприємствах та бюджетних установах</p> <p>1.4. Учасність посадових осіб виконавчих органів міської ради, працівників комунальних підприємств, депутатів міської ради у щорічному Всеукраїнському радіодиктанті національної єдності</p>	2023 – 2025 роки	Виконавчі органи Херсонської міської ради	Забезпечення дотримання вимог законодавства про державну мову
<p>2. Підвищення рівня володіння державною мовою населенням</p>	<p>2.1. Залучення громадянських організацій до реалізації заходів із популяризації української мови, підтримка громадських ініціатив, спрямованих на поширення та популяризацію української мови, поширення її як елемента національно-патріотичного виховання</p> <p>2.2. Проведення фестивалів з популяризації української мови, просвітницьких, літературно-мистецьких заходів, читачьких конференцій, виставок майстрів народної творчості, присвячених</p>	2023 – 2025 роки	<p>Управління з питань персоналу, секретаріат Херсонської міської ради</p> <p>Департамент у справах засобів масової інформації та зв'язків з громадськістю Херсонської міської ради</p> <p>Управління культури Херсонської міської ради</p>	<p>Підвищення рівня професійної компетентності, практичних навичок усного і писемного спілкування</p> <p>Популяризація української мови, підвищення рівня інформованості населення з питань функціонування та розвитку української мови, розширення сфери застосування української мови</p> <p>Популяризація української мови та культури</p>

<p>відомим діячам України</p> <p>2.3. Забезпечення виконання вимог нормативно-правових актів щодо функціонування державної мови під час проведення культурно-масових, туристичних, екскурсійних, спортивно-масових та молодіжних заходів</p>	<p>2023–2025 роки</p>	<p>Управління культури, управління маркетингу та туризму, управління освіти, управління молоді та спорту Херсонської міської ради</p>	<p>Забезпечення дотримання вимог законодавства України про державну мову</p>
<p>2.4. Проведення роз'яснювальної роботи серед суб'єктів господарювання – надавачів послуг щодо неухильного дотримання норм Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», моніторинг дотримання ними законодавства щодо мови обслуговування споживачів</p>	<p>2023–2025 роки</p>	<p>Департамент економіки та інвестицій Херсонської міської ради</p>	<p>Забезпечення дотримання вимог законодавства України про державну мову</p>
<p>2.5. Забезпечення дотримання норм законодавства про державну мову суб'єктами господарювання, які надають транспортні послуги</p>	<p>2023–2025 роки</p>	<p>Департамент міського господарства Херсонської міської ради</p>	<p>Забезпечення дотримання вимог законодавства України про державну мову</p>
<p>2.6. Розміщення на офіційній сторінці в соцмережі та сторінках закладів освіти інформацій про норми української літературної мови, історію державотворення, культурно-мистецькі заходи тощо</p>	<p>Постійно</p>	<p>Управління освіти Херсонської міської ради</p>	<p>—</p>

	2.7. Поширення інформації про безкоштовні онлайн-курси з вивчення української мови	Постійно	Управління освіти Херсонської міської ради	-
3. Сприяння функціонуванню державної мови у сфері освіти та культури	<p>3.1. Підвищення рівня володіння українською мовою педагогічних працівників для поліпшення якості викладання навчальних предметів у закладах освіти</p> <p>3.2. Формування мережі гуманітарної освіти: допрофільні, профільні класи, з поглибленим вивченням української мови і літератури</p> <p>3.3. Забезпечення закладів освіти навчальною літературою українською мовою, поповнення бібліотечних фондів бібліотек закладів загальної середньої освіти методичними посібниками та дидактичними матеріалами для вчителів української мови та літератури, інших навчальних дисциплін</p> <p>3.4. Проведення культурно-просвітницьких заходів (тематичних конкурсів, мовних свят, відзначення ювілеїв українських письменників,</p>	Постійно	Управління освіти Херсонської міської ради	-
	3.2. Формування мережі гуманітарної освіти: допрофільні, профільні класи, з поглибленим вивченням української мови і літератури	2023 – 2025 роки	Управління освіти Херсонської міської ради	-
	3.3. Забезпечення закладів освіти навчальною літературою українською мовою, поповнення бібліотечних фондів бібліотек закладів загальної середньої освіти методичними посібниками та дидактичними матеріалами для вчителів української мови та літератури, інших навчальних дисциплін	2023 – 2025 роки	Управління освіти Херсонської міської ради	Популяризація української книги
	3.4. Проведення культурно-просвітницьких заходів (тематичних конкурсів, мовних свят, відзначення ювілеїв українських письменників,	2023 – 2025 роки	Управління освіти, управління культури Херсонської міської ради	Виховання в учнів та студентів патріотизму, любові до рідного слова

	<p>виховних заходів , арт-проектів тощо.) спрямованих на популяризацію української мови</p> <p>3.5. Розвиток Міського конкурсу літературної творчості ім. Миколи Брагана, південного фестивалю книги та читання «Книжковий Миколай»</p> <p>3.6. Розміщення на офіційній сторінці в соцмережі та сторінках закладів освіти інформацій про норми української літературної мови, історію державотворення, культурно-мистецькі заходи тощо</p> <p>3.7. Поширення інформації про безкоштовні онлайн-курси з вивчення української мови</p> <p>3.8. Підтримка громадських ініціатив, спрямованих на популяризацію української мови</p> <p>3.9. Проведення просвітницьких, літературно-мистецьких заходів, читальських конференцій із національно-патріотичної тематики (тематичні конкурси, мовні свята, відзначення ювілеїв українських письменників тощо)</p>	<p>2023 – 2025 роки</p> <p>Постійно</p> <p>Постійно</p> <p>Постійно</p> <p>Постійно</p> <p>Постійно</p>	<p>Управління культури Херсонської міської ради</p> <p>Управління освіти Херсонської міської ради</p> <p>Управління освіти Херсонської міської ради</p> <p>Виконавчі органи Херсонської міської ради</p> <p>Управління освіти Херсонської міської ради</p>	<p>Популяризація української мови та культури</p> <p>—</p> <p>—</p> <p>—</p> <p>—</p>
--	--	---	--	---

	3.10. Проведення інформаційно-освітніх проєктів з української мови, історії та культури, розроблення медіапродуктів із українознавства	Постійно	Управління освіти Херсонської міської ради	-
	3.11. Започаткування онлайн-курсів з української мови, історії та культури	2023 рік	Управління освіти Херсонської міської ради	-
	3.12. Проведення заходів у День української писемності і мови (09 листопада) та участь у Диктанті національної єдності усім учасникам освітнього процесу	2023 – 2025 роки	Управління освіти Херсонської міської ради	-
	3.13. Підвищення рівня активності здобувачів освіти всіх закладів освіти громади міста в Міжнародному конкурсі з української мови імені Петра Яцика та Міжнародному мовно-літературному конкурсі учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка	2023 – 2025 роки	Управління освіти Херсонської міської ради	-
	3.14. Організація та проведення у закладах освіти Тижнів української мови, Шевченківських днів, Міжнародного дня рідної мови, Дня Незалежності, Дня вишиванки тощо	2023 – 2025 роки	Управління освіти Херсонської міської ради	-
	3.15. Організація та проведення інформаційні години з української	2023 – 2025 роки	Управління освіти Херсонської міської ради	-

	<p>мови «Українська мова – мова нації» з підготовкою мультимедійних презентацій</p> <p>3.16. Проведення фестивалів з популяризації української мови, просвітницьких, літературно-мистецьких заходів, читацьких конференцій, виставок майстрів народної творчості, присвячених відомим діячам України</p>	2023 – 2025 роки	Управління культури Херсонської міської ради	Популяризація української мови та культури
	<p>3.17. Забезпечення оновлення бібліотечних фондів Херсонської централізованої бібліотечної системи українською науковою, художньою, публіцистичною, дитячою літературою</p>	2023 – 2025 роки	Управління культури Херсонської міської ради	Популяризація української мови та культури
	<p>3.18. Проведення моніторингу навчальних програм мистецьких шкіл, а також їхніх фондів (бібліотечних, аудіо- та відео-).</p> <p>3.19. Створення на базі клубних закладів клубних формувань з вивчення та популяризації української мови</p>	2023 – 2025 роки	Управління культури Херсонської міської ради	Популяризація української мови та культури

Продовження додатка

4. Домінування української мови в інформаційному середовищі	4.1. Сприяння поширенню тематичних матеріалів, здійснення інформаційного супроводу заходів, спрямованих на популяризацію української мови, на офіційному вебсайті Херсонської міської ради	2023 – 2025 роки	Департамент у справах засобів масової інформації та зв'язків з громадянськистю Херсонської міської ради	Підвищення рівня інформованості населення з питань функціонування та розвитку української мови і культури
---	--	------------------	---	---

Начальник Херсонської міської
військової адміністрації

Роман МРОЧКО

